

مصاف

تقابل اسلام انقلابی با اسلام سکولار در دهه اول انقلاب اسلامی

سید محمد مهدی دزفولی

www.ketab.ir

معارف
فراخوان خوانندگن

فیا

سرشناسه: دزفولی، سیدمحمد مهدی، ۱۳۶۷- عنوان و نام پدیدآور: مضاف: تقابل اسلام انقلابی با اسلام سکولار در دهه اول انقلاب/ سیدمحمد مهدی دزفولی- مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، مشخصات ظاهری: ۳۱۸ص، مصور: ۱۴/۵، ۲۷۵/۵ س.م. شابک: ۶-۴۴۱-۶۰-۹۷۸ وضعیت فهرست نویسی: فیا یادداشت: کتابنامه: ص. [۳۱۵] - ۳۱۸؛ همچنین به صورت زیرنویس، عنوان دیگر: تقابل اسلام انقلابی با اسلام سکولار در دهه اول انقلاب. موضوع: روحانیت-- ایران-- فعالیت های سیاسی Iran-- Political activity-- Clergy-- موضوع: منتظری، حسینعلی، ۱۳۰۱-۱۳۸۸. موضوع: شریعتمداری، کاظم، ۱۳۶۵-۱۳۸۲. موضوع: حسینی شیرازی، سیدمحمد، ۱۳۰۷-۱۳۸۸. ایران-- تاریخ-- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷-- روحانیت Iran-- History-- Islamic Revolution, 1979-- Clergy-- عنوان: شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها. دفتر نشر معارف رده بندی کنگره: DSR1563 رده بندی دیویی: ۸۳۰۸۳۸/۰۸۳۰۸۳۸ شماره کتابشناسی ملی: ۸۳۰۸۳۸

مضاف

تقابل اسلام انقلابی با اسلام سکولار در دهه اول انقلاب اسلامی

مؤلف: سید محمد مهدی دزفولی و ایراستار؛ سحر جهان تاش (گروه متونک)
صفحه آرا: حسین قاسمیان طرح جلد: محمد حسین مؤیدی ناشر: دفتر نشر معارف (وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها) نوبت چاپ: دوم، ۱۴۰۲
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد شابک: ۶-۴۴۱-۶۰-۹۷۸ قیمت: ۱۰۰،۰۰۰ تومان
دفتر نشر معارف قم، خیابان شهدا، کوچه ۴۲، تهران، تلفن و نمابر: ۰۲۵-۳۷۷۴۰۰۰۴

مدیریت پخش قم، شرکت پاتوق کتاب، تلفکس: ۰۲۵-۳۷۷۴۰۰۰۰۴

مراکز پخش

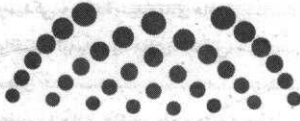
- اراک: ۰۸۶-۳۲۲۲۹۰۲۸ - ارومیه: ۰۹۱۰-۷۷۵۵۱۶۶ - اصفهان: ۰۹۱۰-۷۷۵۵۱۶۳ - اهواز: ۰۶۱-۳۲۲۲۸۰۰۰
- ایلام: ۰۸۶-۳۲۲۶۲۲۸۲ - بجنورد: ۰۵۸-۲۲۲۵۶۲۲۱ - بردسکن: ۰۵۱-۵۵۴۳۰۱۲۱ - بندرعباس: ۰۷۶-۳۳۶۱۷۵۵۷
- بیرجند: ۰۵۶-۳۳۶۵۵۱۲ - تربت حیدریه: ۰۵۱-۵۲۲۸۶۵۰۰ - تهران: ۰۲۱-۸۸۹۱۱۲۱۲ - رشت: ۰۱۳-۳۲۲۳۶۶۹
- زاهدان: ۰۵۶-۳۲۲۲۸۸۷۹ - زنجان: ۰۲۶-۳۲۲۶۶۴۲۵ - ساری: ۰۱۱-۳۲۲۵۴۰۲۰ - سبزوار: ۰۵۱-۴۴۲۲۶۰۰۴
- سمنان: ۰۲۳-۳۲۲۶۲۲۱۱ - سیرجان: ۰۲۶-۴۲۲۶۸۰۵۸ - شهرکرد: ۰۲۸-۳۲۲۴۲۲۲۲ - شیراز: ۰۷۱-۳۲۲۴۶۶۱۴
- قزوین: ۰۲۸-۳۲۲۶۰۰۷۶ - قم: ۰۲۵-۳۷۷۳۵۰۰۳ - کازرون: ۰۷۱۴-۲۲۴۴۳۰ - کرمان: ۰۲۶-۳۲۲۲۱۴۶۶
- کرمانشاه: ۰۸۳-۳۷۲۲۸۴۱۱ - گرگان: ۰۱۷-۳۲۲۳۷۸۰ - مشهد: ۰۵۱-۳۲۵۷۵۹۶۳ - ملایر: ۰۸۱-۳۳۳۵۱۲۷۶
- مَهر: ۰۹۹-۳۱۲۸۱۰۰ - نیریز: ۰۷۱-۵۴۲۸۲۱۶۹ - یاسوج: ۰۷۶-۳۲۲۲۸۶۲۲ - یزد: ۰۳۵-۳۷۳۲۲۹۵۰

www.nashremaaref.ir | E-mail: info@nashremaaref.ir

 NashreMaaref-Official

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

- پیش‌گفتار ۱۱
روحانیت شیعه و انقلاب ایران ۱۳

بخش اول:

فراز و نشیب‌های یک فقیه

- مقدمه: ورود به حوزه علمیه قم تا مبارز سیاسی شدن ۱۹
پرورش در حوزه علمیه قم و شاکردی آیت‌الله ۱۹
آغاز فعالیت‌های سیاسی ۲۱
فصل اول: جایگاه آیت‌الله منتظری در نظام جمهوری اسلامی ۲۵
منتظری و شورای انقلاب ۲۵
ایفای نقش در مجلس خبرگان قانون اساسی ۲۷
آیت‌الله منتظری و نظریه حکومت اسلامی و ولایت فقیه ۳۰
قائم مقامی رهبری و امید به رهبری آینده ۳۲
بسمت‌های تفویض شده به آیت‌الله منتظری از طرف امام خمینی (ره) ۳۳
متولی‌گزینش قضات ۳۴
نمایندگان قائم مقام رهبری و بازرسی زندان‌ها ۴۰
حکم تاریخی «اعدام» برای مفسدان فی‌الارض! ۴۱
انتقاد به دستگاه قضایی کشور، دلسوزی یا فرار از مسئولیت؟ ۴۴
فصل دوم: سید مهدی هاشمی؛ آغاز اختلافات آیت‌الله منتظری با امام و فاصله‌گیری از انقلاب اسلامی ۴۷
سید مهدی هاشمی، جعبه سیاه بیت فقیه سرشناس ۴۷
سوابق سید مهدی هاشمی ۴۸
دستگیری اول سید مهدی هاشمی ۵۱
پروژه ساواک یا مبارز انقلابی؟ ۵۲
جعبه سیاه پرونده مک فارلین ۵۶

۶۲	آیت‌الله منتظری و بازی اسرائیلی
۶۸	بازداشت سید مهدی هاشمی
۶۹	نامه امام <small>علیه السلام</small> به آیت‌الله منتظری درباره سید مهدی هاشمی
۷۱	خاطرات هاشمی رفسنجانی از رسیدگی به پرونده سید مهدی هاشمی
۷۷	نامه امام <small>علیه السلام</small> به وزیر اطلاعات (موافقت با تبعید سید هادی هاشمی)
۷۷	پاسخ امام به نامه محمدی ری شهری
۷۸	حکم امام <small>علیه السلام</small> به وزیر اطلاعات (عفو سید هادی هاشمی به صورت مشروط)
۸۱	ترفند های مهدی هاشمی
۸۵	آغاز اختلافات تند میان امام <small>علیه السلام</small> و آیت‌الله منتظری
۸۸	تورهای باند سید مهدی هاشمی که هیچ‌گاه بررسی نشد!
۹۳	فصل سوم: از قائم مقامی تا عزل
۹۳	ماجرای انتخاب آیت‌الله منتظری به عنوان قائم مقام رهبری
۹۴	رهنمود های امام <small>علیه السلام</small> به نمایندگان خبرگان رهبری و رهبران آینده
۱۰۱	نظر امام در مورد عدم لزوم شرط مرجعیت در شرایط رهبری در قانون اساسی
۱۰۲	خبرگان رهبری دوره اول و یک انتخاب پیرحاشیه
۱۰۷	حواشی انتخاب آیت‌الله منتظری به قائم مقامی رهبری
۱۱۱	زمینه سازی هایی که حاشیه ساز شد
۱۱۲	مخالفین انتخاب آیت‌الله منتظری به قائم مقامی رهبری
۱۱۲	ماجرای اعدام های تابستان سال ۱۳۶۷
۱۱۹	پیام امام <small>علیه السلام</small> به مهاجرین جنگ تحمیلی (تذکره به آقای منتظری)
۱۲۴	نامه تاریخی و عزل آیت‌الله منتظری
۱۲۵	نامه امام به آیت‌الله منتظری (عدم صلاحیت برای تصدی نظام جمهوری اسلامی)
۱۲۹	وقایع پس از نامه ۶ فروردین ۱۳۶۸ و استعفای آیت‌الله منتظری
۱۳۴	نامه امام به آقای منتظری (موافقت با استعفای ایشان از قائم مقام رهبری)
۱۳۶	روایت سید احمد خمینی از نامه های امام
۱۳۷	نامه امام <small>علیه السلام</small> خطاب به نمایندگان مجلس سوم شورای اسلامی
۱۳۸	وینچنامه سید احمد خمینی
۱۵۳	فصل چهارم: منتظری در سال های پس از رحلت امام <small>علیه السلام</small> و گوشه نشینی در قم
۱۵۳	آیت‌الله منتظری پس از عزل از قائم مقامی رهبری
۱۵۳	مواضع آیت‌الله منتظری در دوران آیت‌الله خامنه ای
۱۵۴	چاپ خاطرات آیت‌الله منتظری
۱۵۵	(۱) اصل ولایت فقیه
۱۵۶	(۲) بازنگری قانون اساسی

۱۵۷	نظارت استصوابی شورای نگهبان
۱۵۸	ناموفق پنداشتن نتایج انقلاب اسلامی
۱۵۸	موضع نسبت به سید مهدی هاشمی
۱۵۹	روابط ایران با غرب و آمریکا
۱۶۰	حفظ نظام جمهوری اسلامی
۱۶۱	سخنرانی ۱۳ رجب
۱۶۴	تحلیل کهنه
۱۶۶	مشکل رهبری
۱۶۸	یکپارچه اعتراض
۱۷۰	بیانیه دولت خاتمی
۱۷۱	آیت الله خامنه‌ای و سخنرانی آیت الله منتظری
۱۷۲	دل امام را خون کرده بودند
۱۷۴	بهر تأیید قفا
۱۷۵	شهوة عملی دارند
۱۷۷	مجالس برای مردم
۱۷۹	آیت الله منتظری در سال‌های پایان عمر
۱۷۹	انزوای سیاسی در قم
۱۷۹	رحلت
۱۸۱	تصاویر و اسناد

بخش دوم:

از همراهی با رژیم شاه تا تقابل با انقلاب مردم ایران

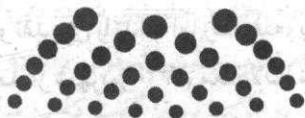
۱۸۵	مقدمه
۱۸۹	فصل اول: ولادت تا رسیدن به مقام مرجعیت
۱۸۹	ولادت در تبریز
۱۹۱	مقیم شدن در قم
۱۹۲	روابط پنهان با اسرائیل
۱۹۷	مخالف اسلام سیاسی و موافق جدایی دین از سیاست
۱۹۹	حمایت نسبی از جبهه ملی
۲۰۰	انتقاد علما از روابط شریعتمداری با رژیم شاه
۲۰۱	تأسیس دارالتبلیغ
۲۰۲	مواجهه امام <small>علیه السلام</small> و آیت الله شریعتمداری در قبال دارالتبلیغ قم

۲۰۸ علامه طباطبایی و دارالتبلیغ قم
۲۰۹ مرجع مورد اعتماد شاه!
۲۱۱ اعلامیه علنی آیت الله شریعتمداری و اعلام همبستگی با امام (ع)
۲۱۵ برائت از مواضع سابق
۲۱۷ تلاش برای مرجعیت تامه
۲۲۱ فصل دوم: آیت الله شریعتمداری و مواجهه با انقلاب اسلامی
۲۲۱ مواجهه آیت الله شریعتمداری با انقلاب اسلامی
۲۲۸ آیت الله شریعتمداری به روایت اسناد لانه جاسوسی
۲۳۵ فصل سوم: کارشکنی های متعدد علیه انقلاب اسلامی مردم ایران
۲۳۵ آیت الله شریعتمداری و اصل ولایت فقیه
۲۳۷ آیت الله شریعتمداری و خودمختاری آذربایجان
۲۴۰ تلاش برای جلوگیری از انحراف شریعتمداری
۲۴۱ تنش های حزب خلق مسلمان
۲۴۶ امام و مدارا با آیت الله شریعتمداری
۲۴۷ آیت الله شریعتمداری و کودتای ترویه و کودتای صادق قطب زاده
۲۵۱ واکنش مردم و نظام به بحران آمیخته های شریعتمداری
۲۵۴ اعلام عدم صلاحیت آیت الله شریعتمداری برای مرجعیت

بخش سوم:

تفسیر انحرافی از تشیع

۲۵۹ مقدمه
۲۶۵ فصل اول: آیت الله سید محمد شیرازی، چهره ای علمی و مبارزاتی در حوزه نجف
۲۶۵ فرزند ارشد پدر و رهبر معنوی جریان شیرازی ها
۲۶۷ استقبال از حضور امام خمینی (ع) در عراق
۲۷۰ آیت الله خوئی: «کار این سید شبهه ناک است»
۲۷۳ بیت شیرازی، پاتوق مأموران ساواک
۲۷۶ اقامت در کویت و انتقاد از امام خمینی (ع)
۲۷۶ مسلمان کشی در جنگ ایران و عراق
۲۷۸ اعدام ها در دهه شصت
۲۷۹ شورش هم زمان در زندان ها
۲۸۰ حکم امام خمینی (ع)
۲۸۱ تشکیل هیئت های سه نفره

پیش گفتار

تاریخ معاصر ایران، به ویژه از دههٔ چهل شمسی که با واقعهٔ تاریخی و مهم فوت زعیم شیعیان، آیت الله العظمی بروجردی شروع شد، به دلیل عمق نفوذ عنصر دین در جامعهٔ ایران، با تحولات شگرفی همراه شد. اولین طلوعهٔ آن، اتفاقات ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ بود که فشان می داد حضور دین در جامعهٔ ایران جدی است. تقابل میان مراجع تقلید شیعه و حکومت شاه جدی تر از قبل شده است و دوره ای متفاوت و جدید در ایران آغاز گشته است که این بار توده های مذهبی و رهبران دینی، در مقابل شاه، دست بالتر را دارند. اگر در دهه های بیست و سی، نیروهای چپ و احزابی همانند حزب توده مخالفان جدی شاه بودند، اما با شروع دههٔ چهل مشخص شد که جمعیت دیندار به مخالفان جدی شاه تبدیل شده اند و این تقابل، در دههٔ پنجاه، به اوج خود رسید.

پیش از واقعهٔ ۱۵ خرداد، مخالفت روحانیان مشهور قم با لوایح انجمن های ایالتی و ولایتی نشان داد که قم دیگر شهری آرام و ساکت در همسایگی پایتخت نیست و پس از وفات آیت الله بروجردی، به یکی از کانون های مهم سیاسی و مرکز تحولات ایران تبدیل شده است که به سادگی سر سازگاری با رژیم شاه را ندارد و روزهای مهمی پیش رو خواهد بود. اگرچه که وقایع دوران پهلوی اول (عصر رضاشاه) ضربه های سهمگینی بر پیکرهٔ روحانیت شیعه وارد کرد، تا آنجا که قم برای وفات آیت الله شیخ عبدالکریم حائری، بنیانگذار حوزهٔ علمیهٔ قم، جوش و خروشی نیافت و در هیچ یک از شهرهای ایران مراسم خاصی برای

درگذشت این چهره مطرح شیعی برگزار نشد و یا رحلت عالم شهیری همانند آیت الله نائینی در سکوت محض گذشت و دستگاه پهلوی اول اجازه برگزاری هیچ‌گونه مراسم ترحیم و تقدیری را نداد، اما رفته‌رفته، با شروع دوران پهلوی دوم، در ماه‌ها و سال‌های بعد از شهریور ۱۳۲۰، معادلات سیاسی تغییر کرد و قم از نظر سیاسی و اجتماعی به شهری پر جنب و جوش تبدیل شد.

اوج این جنب و جوش‌ها با شروع دهه چهل بود، که قم کانون سیاسی چهره‌های مذهبی ایران شده بود. چهره‌های هوشمند متوجه این تغییرات و تحولات بودند؛ در خاطرات امیر اسدالله علم، نخست‌وزیر وقت، و در خاطرات برخی از چهره‌های پهلوی، که پس از پیروزی انقلاب به نگارش خاطرات خود مشغول شدند، این درک به خوبی نمایان است و عده‌ای به آغاز آن تغییرات و تحولات اشاره کرده‌اند، اما مورد توجه جدی دربار و به‌ویژه محمدرضا پهلوی قرار نگرفته بود.

تحولات ادامه داشت و سال به سال بر ابعاد آن افزوده می‌شد. اما اقتدار ظاهری حکومت پهلوی، به‌ویژه در پایان دهه چهل و آغاز دهه پنجاه، که آغاز درآمدهای هنگفت نفتی و توسعه ظاهری شهرهایی همانند تهران بود، این باور را به وجود آورده بود که انقلاب و تغییرات سیاسی در ایران توهمی بیش نیست. ایران جزیره ثباتی است که حفظ نظام سیاسی آن از برنامه‌های راهبردی ایالات متحده آمریکا است و کشور، به ظاهر، در شرایط انقلاب قرار ندارد. اگر هم نارضایتی‌ای وجود دارد، حکومت شاه با بروکراسی پیچیده خود و با ارتش نیم‌میلیون نفری قادر خواهد بود آن را برطرف کند و اجازه بروز حرکت‌های اعتراضی مردمی را ندهد. به‌ویژه که در سال‌های ابتدایی دهه پنجاه، همه گروه‌های مخالف شاه، مانند سازمان مجاهدین خلق، چریک‌هایی فدایی خلق، حزب توده و مانند این‌ها نیز کاملاً سرکوب شده بودند و هیچ گروه سیاسی مهمی وجود نداشت که در میان توده‌های مختلف جامعه ایران فراگیر باشد و، به صورت گسترده با شاه مخالفت کند، غیر از یک چهره مهم، که در نجف ساکن بود.